

TAISTO21-övningen

Anvisningar för organisationer som förbereder sig inför TAISTO21-övningen

19.10.2021

Innehållsförteckning

1	Förberedelse inför övningen	3
2	Användarnamn för övningsplattformen	5
2.1	Skärmansvariga	5
2.2	Personer som gör myndighetsanmälningar	5
2.3	Kommunikationsansvarig	6
3	Förhandsuppgifter	6
4	Övningsdagen	8
5	Efter övningen	9
6	Kommunikation om övningen	10

TAISTO21-övningen

TAISTO-övningen är en övning i hantering av dataskydds- och datasäkerhetskränkningar som riktar sig till den offentliga förvaltningen. I övningen övar organisationerna på verksamhetsmodeller och processer för olika störningssituationer. Med hjälp av övningen kan reaktionen på en kränkning av datasäkerheten eller dataskyddet skötas mer kontrollerat i en verklig situation, varvid återhämtningen blir snabbare.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ansvarar för genomförandet och styrningen av TAISTO-övningen. Ledare för övningen är Hanna Heikkinen, datasäkerhetsexpert vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. I genomförandet av övningen deltar dessutom Laura Penttilä, sakkunnig vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Övningen planeras i samarbete med Centralkriminalpolisen, Cybersäkerhetscentret, dataombudsmannens byrå, Valtori och Säkerhetskommittén.

Efter TAISTO21-övningarna som hålls i november publicerar Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata övningsmaterialet så att det är tillgängligt för alla. Vi hoppas att deltagarna i TAISTO21-övningen inte offentligt delar material om övningens innehåll innan dess.

Målen med TAISTO21-övningen är att

- Utveckla hanteringen av datasäkerheten i störningssituationer
- Utveckla modeller, processer och anvisningar för verksamhetens kontinuitet och beredskap
- Stärka övningskulturen och möjliggöra en bra utbildningsupplevelse för både noviser och för dem som redan tidigare har övat
- Förstå samarbetspartners roller i ett brett nätverk av värderingar och leverans

Organisationerna bör gå igenom målen för TAISTO21-övningen med praktikgruppen före övningen. Dessutom kan organisationen om den så önskar lägga till egna mål för övningen TAISTO21 utöver de allmänna målen.

1 Förberedelse inför övningen

Tyngdpunkten i övningen ligger på att utveckla organisationens egna processer, anvisningar och verksamhetsmodeller.

- Se till att organisationen har uppdaterade processer och anvisningar för kränkningar av dataskyddet. Dessutom är det bra om organisationen för övningen har planer och anvisningar för kontinuitet och beredskap, enligt vilka man agerar i olika störnings- och undantagssituationer.

Kontaktpersonen för organisationens övning ansvarar för att organisationen har lämpliga kommunikationsmedel och lokaler för övningen.

- Kom ihåg att göra nödvändiga reserveringar i kalendern även för organisationens övningsgrupp.

Observera att personer med olika roller som har ansvar för att hantera störningar och avvikelser och trygga kontinuiteten ska delta i övningen. Dessa roller är bland annat ledningens representant, datasäkerhetsansvarig, dataskyddsombud, kommunikationsexpert samt ICT-expert.

- Det lönar sig för en person att ha endast en roll i övningen så att övningen löper smidigt. Det är bra att gå igenom rollerna på övningens morgon så att alla förstår sin roll/uppgift i övningen.

Vi rekommenderar att organisationen inför en observatör som dokumenterar dagens händelser och observationer.

- Det lönar sig att koppla in en utomstående observatör till övningens dag så att organisationen får största möjliga nytta av övningen. Han eller hon antecknar objektivt observationer om organisationens verksamhet i anslutning till situationen.
- En anvisning för observatören och en blankett för observationer publiceras vecka 43 på adressen www.dvv.fi/taisto

I år används övningsplattformen Trasm för att förmedla övningens händelser, flöden och medielägesbilden som motsvarar världsbilden. Övningens dag består av händelser och tillhörande meddelanden. Meddelandena publiceras enligt tidtabellen på övningsplattformen.

- Observera att inget separat e-postmeddelande/påminnelse skickas om meddelandena.
- Om du får problem med övningsplattformen under övningens dag ska du omedelbart skicka e-post till adressen taisto@dvv.fi med rubriken: TAISTO21-övning: problem med övningsplattformen

I övningen undersöks inte närmare orsakerna till en eventuell informationssäkerhetsincident, attack eller personuppgiftsincident, och inte heller görs någon noggrannare utredning av det inträffade (forensik). Organisationen ska som en del av de fortsatta åtgärderna inom ramen för övningen och för att utveckla den egna verksamheten utreda och bedöma hur den skulle fortsätta den nödvändiga utredningen av situationen i en situation lik övningen.

Organisationen kan om den så önskar använda till exempel serviceproducenter i övningen. Organisationen ska själv avtala om användningen av dessa. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ansvarar inte för att dessa parter deltar i övningen eller för kostnader i anslutning till övningarna. Tjänsteleverantörerna fakturerar er för detta arbete enligt ert gällande avtal.

Under övningens dag ska organisationen agera på samma sätt som i en riktig situation. Organisationen ska genomföra intern kontakt, e-postmeddelanden, diskussioner via snabbmeddelanden, eventuella meddelanden och andra åtgärder som den skulle göra i en verklig situation. Kom ihåg att skriva TAISTO21-ÖVNING i alla meddelanden så att ingen tror att situationen är på riktigt.

2 Användarnamn för övningsplattformen

För de personer som utsetts i samband med anmälan skapas ett användarkonto för övningsplattformen. När användarnamnet har skapats skickas ett meddelande från adressen noreply-taisto@trasim.fi till den e-post som meddelats i samband med anmälan. Meddelandet innehåller en länk för byte av lösenord. Länken i e-postmeddelandet är i kraft i 3 dagar, så det lönar sig att skapa lösenordet så fort som möjligt. Lösenordet ska vara minst 12 tecken långt och innehålla stora och små bokstäver, siffror och specialtecken. Användarnamnet för övningsplattformen är samma e-postadress till vilken länken för byte av lösenord har skickats.

Förhandsuppgiften är att logga in på övningsplattformen och säkerställa att användarnamnet fungerar. Inloggningen sker på adressen taisto.trasim.fi.

Användarnamnen är specifika för varje övningsplattform. Om du sedan tidigare har användarnamn för en annan organisations Trasim-övningsplattform, behöver du nya användarnamn för TAISTO.

Vi rekommenderar att du i första hand använder träningsplattformen med den senaste versionen av webbläsaren Firefox eller Chrome. Vi rekommenderar att du undviker Microsoft Edge eller Internet Explorer.

Användarnamnen är personliga och får inte överlåtas till andra inom organisationen. Det är möjligt att logga in med användarnamn endast från en enhet samtidigt, annars låses användarnamnet.

2.1 Skärmsvariga

Organisationerna har 1–2 utsedda skärmsvariga på övningen. De skärmsvariga har i uppgift att dela kontrollvyn för övningsplattformen och de meddelanden som publicerats i den till organisationens övningsgrupp. De ansvariga delar den egna skärmen (vyn för övningsplattformen) vid ett virtuellt möte som organisationen själv ordnar eller på motsvarande sätt i ett fysiskt rum, såsom ett mötesrum. De skärmsvariga måste delta i övningen. Kontaktpersonen för organisationens övning ansvarar för att organisationen har lämpliga kommunikationsmedel och lokaler för övningen.

Anvisningar för att fungera som skärmsvarig under övningen och logga in på övningsplattformen finns på www.dvv.fi/taisto.

2.2 Personer som gör myndighetsanmälningar

Alla myndighetsanmälningar i TAISTO21-övningen görs via övningsplattformen. Organisationerna har 1–2 utsedda personer som gör myndighetsanmälningar på övningen. Anvisningar och länkar till myndighetsanmälningar finns på övningsplattformen. Vi önskar att organisationerna tar ett aktivt grepp om att göra myndighetsanmälningar under TAISTO21-övningen. Observera att man inte tar kontakt med myndigheterna som i en verklig situation, utan all kontakt under övningen sker via övningsplattformen.

Myndighetsanmälningarna från Centriskriminalpolisen och dataombudsmannens byrå görs på webropol-blanketter på övningsplattformen under TAISTO21-övningen. Blanketterna har modellerats utifrån riktiga myndighetsanmälningar. Efter att blanketten för myndighetsanmälan har fyllts i får organisationen information om att anmälan har mottagits från myndigheten i fråga på webropol-blanketten. Där beskrivs de första stegen i hur processen inleds hos myndigheten i fråga. Efter TAISTO21-övningen skickas sammanställningsrapporterna om myndighetsanmälningar som gjorts under övningen till myndigheten i fråga för analys.

För Cybersäkerhetscentrets del leder länken på övningsplattformen direkt till Cybersäkerhetscentrets webropol-blankett, via vilken anmälningar om kränkningar av data-skyddet görs till dem. Detta förfarande beskriver deras övningsjour.

2.3 Kommunikationsansvarig

Organisationerna har en utsedd kommunikationsansvarig i övningen som får användarnamn för övningsplattformen. Vi rekommenderar att de organisationer som deltar i övningen utarbetar externa och interna meddelanden under övningen. Målet är att verkligen skriva ner innehållet i meddelandena. Om organisationen använder en observatör/kommunikationsobservatör i övningen, dela också innehållet med observatören.

En utsedd kommunikationsansvarig kan under övningen publicera externa meddelanden i den egna organisationens namn på övningsplattformen. Publikationerna kan göras på övningsidan **Taisto 2021 – Organisationens yttre kommunikation**. De texter som publiceras på denna sida visas för alla organisationer som deltar i övningsdagen. Närmare anvisningar om hur man gör publikationer finns på övningsplattformen.

Interna meddelanden ska inte publiceras på övningsplattformen, utan de ska skrivas med organisationens egna arbetsredskap och behandlas internt.

OBS! Publikationer får inte göras på övningsidan Taisto2021.

3 Förhandsuppgifter

- Se till att organisationen har nödvändiga processer och anvisningar för personuppgiftsincidenter.
- Se till att organisationen har planer och anvisningar gällande kontinuitet och beredskap, enligt vilka man agerar vid störningar, avvikelser och situationer av kränkning som riktas mot organisationen.
- Se till att organisationen har en process för att göra myndighetsanmälningar (informationssäkerhets- och dataskyddsintrång).
- Försäkra att varje person som fått användarnamn loggar in på övningsplattformen före övningen.

- På övningsplattformen har Cybersäkerhetscentret, Centrakriminalpolisen och dataombudsmannens byrå publicerat korta informationsinslag om hur man gör myndighetsanmälningar. Informationsinslag kan ses på förhand på övningsplattformen och via LÄNKEN.
- I TAISTO21-övningen är den person som ansvarar för organisationens informationssäkerhet inte tillgänglig under hela övningen. Målet är att testa organisationens ersättarrangemang i anslutning till nyckelpersonsrisken. Vi rekommenderar att personen som ansvarar för informationssäkerheten övergår till att observera övningsteamets verksamhet med tanke på hur funktionerna organiseras och uppgifterna kan utföras när rollen i fråga inte används för skötseln av uppgifterna. Personen som ansvarar för informationssäkerheten får inte delta i diskussionen eller ge råd till övningsteamet. Vi rekommenderar att han eller hon deltar i övningen som observatör och följer bland annat följande:
- Har rollens uppgifter instruerats och utbildats tillräckligt bra för att uppgifterna ska kunna skötas under övningen?
- Personen följer med övningsgruppens verksamhet och gör observationer som gäller uppgifter inom hans eller hennes ansvarsområde och utformar utvecklingsåtgärder utgående från dessa.
- Vi rekommenderar att du bekantar dig med utbildningen Trygga den digitala verksamheten i störningssituationer. Utbildningen finns på finska på adressen: <https://www.eoppiva.fi/kurssit/turvaa-digitaalinen-toiminta-hairiotilanteissa/#/>. Utbildningen hjälper organisationen att förbereda sig för övningen.

Vi rekommenderar att man säkerställer att organisationen har förmåga att

- Agera vid personuppgiftsincidenter, som att bedöma riskerna för den registrerades rättigheter och friheter.
- Agera i en situation där organisationens uppgifter har hamnat hos utomstående aktörer.
- Konstatera att dataintrång och/eller personuppgiftsincidenter har skett i de tjänster som den använder.
- Börja leda situationen.
- Bedöma hur stora de realiserade riskerna är.
- Göra anmälningar till myndigheter och registrerade.
  - gällande kränkningar av datasäkerheten till Transport- och kommunikationsverkets Cybersäkerhetscenter.
  - gällande polisanmälan till Polisen.
  - gällande personuppgiftsincident till dataombudsmannens byrå.

- anmälningar till registrerade.

4 Övningsdagen

Kontrollera i god tid på övningsdagens morgon att den skärmsvariga kan logga in på övningsplattformen och dela skärmen med organisationens övningsteam. Kontrollera i början av övningen att de personer som kallats till övningsgruppen är på plats antingen vid organisationens eget virtuella möte eller fysiskt i konferensrummet.

Övningsdagen börjar med en hälsning som publiceras på övningsplattformen. Nyhetsöversikter på träningsplattformen öppnar övningens världsbild. Vi ber att organisationens övningsteam tittar dessa noga igenom i början av övningsdagen.

I övningen modelleras situationer där många saker redan har gått fel. På så sätt kan organisationen samtidigt öva på flera saker som eventuellt dyker upp. Övningsdagen består av olika händelser, meddelanden och uppgifter. Meddelandena publiceras enligt tidtabellen på övningsplattformen. Observera att inget separat e-postmeddelande/påminnelse skickas om meddelandena, utan all verksamhet sker på övningsplattformen.

I övningen användes en övningsplattform för andra gången för att förmedla en mediasituationsbild som motsvarar övningens världsbild. Medieflöden visas till höger i vyn på övningsplattform, under vilken ett kommentarsfält visas. Om du lägger till en kommentar i kommentarsfältet visas den för alla organisationer som deltar i övningen. Av denna anledning ber vi att inte lägga upp dina egna kommentarer i kommentarsfältet under övningen.

Det lönar sig att komma till övningen med ett positivt och öppet sinne. TAISTO-övningens målgrupp är omfattande och därför har man försökt beskriva händelser och meddelanden så generiskt som möjligt. Vi hoppas att de som deltar i övningen inte spelar mot "spelet", det vill säga letar efter fel i meddelandena som gör att man kan förbigå händelser och meddelanden. Dessutom lönar det sig att vara lika realistisk i övningsituationen som i verkligheten, så att organisationen får ut så mycket som möjligt av övningen.

Vi rekommenderar att organisationen för övningsdagbok på övningsdagen. I övningsdagboken antecknas observationer och åtgärder som vidtagits under övningen. Under övningen ska ni genast anteckna sådana observationer som kräver att ni utvecklar anvisningarna eller handlingsprocesserna. Det hjälper organisationen att efter övningen återgå till övningsdagens händelser, analysera den egna verksamheten under övningen och sammanställa de utvecklingsåtgärder som presenterats under övningen. Organisationerna kan om de så önskar under övningsdagen använda TAISTO21-övningdagboken för att följa upp den egna verksamheten och rapportera genomförda åtgärder. Dagboken finns på adressen www.dvv.fi/taisto.

Organisationen har i samband med anmälan valt hur lång övningsdagen ska vara, halvdag eller heldag, enligt egna behov. Övningsdagens längd bestäms enligt valet, för en del organisationer avslutas övningen klockan 12, varefter organisationen utför den fastställda efterbehandlingen. Heldagsövningen fortsätter kl. 12.30 och avslutas kl. 15.00, varefter de organisationer som deltar i heldagen genomför efterbehandling.

Observera att klockan 12.00 börjar en halvtimmes paus för deltagarna i heldagsövningen.

Övningsdagens förlopp

9.00 Övningsdagen börjar på övningsplattformen

- videohälsning
- nyhetsöversikt
- Händelse 1 och tillhörande meddelanden
- Händelse 2 och tillhörande meddelanden
- Händelse 3 och tillhörande meddelanden
- Händelse 4 och tillhörande meddelanden
- Händelse 5 och tillhörande meddelanden

12.00 Halvdagen avslutas

- Efterbehandling för dem som avslutat en halvdagsövning

12.30 Heldagen fortsätter

- Händelse 6 och tillhörande meddelanden
- Händelse 7 och tillhörande meddelanden
- Händelse 8 och tillhörande meddelanden
- Händelse 9 och tillhörande meddelanden
- Händelse 10 och tillhörande meddelanden

15.00 heldagsrepetitionen avslutas

- Åtgärder efter avslutad övningsdag

5 Efter övningen

Som avslutning på övningsdagen får varje deltagare svara på en Menti-enkät om hur övningsdagen kändes. Menti-enkäten finns på adressen www.menti.com. Koden som används i Menti publiceras på övningsplattformen på övningsdagen.

Efter Menti-enkäten går ni igenom dagens händelser med övningsgruppen, hur övningen lyckades, vad som gick bra och vad som behöver förbättras. På så sätt får organisationen de första observationerna om hur övningen gick och allas röster blir hörda.

Efter övningen ombeds organisationens kontaktperson, eller en person som organisationen utsett, svara på respons- och rapporteringsenkäten som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata skickat. Syftet med responsen och rapporteringen är att mäta övningens framgång och genomslagskraft samt förtydliga målen för kommande års TAISTO-övningar så att de motsvarar organisationernas behov och förväntningar. Vi hoppas att organisationerna aktivt ger respons om genomförandet av övningen, vi behöver både positiv och konstruktiv respons.

Närmare anvisningar för respons och rapportering publiceras före den första övningsdagen www.dvv.fi/taisto.

Dessutom är det särskilt viktigt att organisationen efter övningen går igenom de observationer som gjorts under övningen och utifrån dem planerar nödvändiga utvecklingsåtgärder. Organisationerna ska utarbeta en realistisk tidtabell för åtgärdsförslagen, utreda resursbehoven och utse ansvarspersoner. I de flesta organisationer kräver detta att utvecklingsåtgärderna godkänns enligt organisationens ledningssystem.

6 Kommunikation om övningen

I år pågår en utmaning på sociala medier i TAISTO21-övningen. En uppfattning om digital säkerhet utvecklas. Vi hoppas att hela övningsteamet deltar i utmaningen. Utmaningen är frivillig.

Digital säkerhet är förknippat med många olika antaganden och stereotyper. Digital säkerhet är dock en gemensam angelägenhet för oss alla. Det tillhör dig och mig.

Delta i utmaningen i sociala medier och visa hur övningen #TAISTO21 ser ut för dig eller ditt team. Beskriv situationen så som den ser ut, vare sig ni är på kontoret med ett team, upklädda hemma vid matbordet eller på soffan med nattskjortan på.

Dela bilden eller texten och berätta om er övningsdag på Twitter och/eller LinkedIn med hashtaggen #TAISTO21. Glöm inte att visa att det är en övning.

Vi hoppas att ni berättar om deltagandet i övningen inom er organisation och även i den externa kommunikationen. Använd #TAISTO20 i publikationer och observera att det av publikationerna också ska framgå att det är fråga om en övning. Kommunikationsmaterialet kan laddas ner på adressen dvv.fi/taisto.